

ธัมมปุพฺพรานสงฺกา

ฉบับวัดสันฐาน ต.ป่าตัน อ.แม่ทะ จ.ลำปาง

ตุลาภรณ์ แสนปรน

ผู้ปริวรรต

นโม ตสฺสตุ ตูรา โสตุชฺนะ สัปปุริสสะทังหลาย จุงจักตั้งโสตาปราสาทหุดาฟิงยั้งรัสสะธัมมเทสนาอัน
ชื่อว่า พรานสงฺกาปุจฉา ตั้งอันจักได้เทสนาต่อโพนี้เทือะ อลโข ภควา ในกาละนั้น พระพุทธเจ้าแห่งเรายังสถิตย
สำราญอยู่ในป่าเขตวัฒนอาราม อันเปนอารามแห่งนายอนาฏบิณฑิกมหาเสฏฐิหาคหือเปนทางจันนั้น กับด้วย
อรหันตาทังหลาย ๕๐๐ พระองค์อันมีมหาโกญทัณญะเปนพระประธานวันนั้นแล ยังมีอรหันตาตน ๑ ชื่อว่า
มหากัจจายะนะเถรตนทรงอิทธิทธิอันประเสฏฐอันสลาดรู้ด้วยธัมม ๘ หมั้น ๘ พ้นชั้นธัมมอภิมมา ปิฎกทัง ๓
เปนเกล้าเปนต้น รู้แจ้งเห็นแจ้งเชิงนิพพานเจ้าว่าเปนสุขกว่าสุขทังมวร ลวดได้ตเสียยังกิเลสพันปลาย ๕ ร้อยบ
ติดแปดเท่าผงเผ่า //

ฐลี คีหาบได้ ท่านคีโพบิณฑิบาทมาสันทุกวันหันแล เอก ทิวสั ยังมีในวัน ๑ ท่านคีโพสูเมืองพาราณสี คี
จรเดินโพสูบ้านอันชื่อว่า วิตถุนคาม ท่านคีโพบิณฑิบาทเขแล้วคีพอกคินมา อัย ราชา มโคจนิ โพธิรุกขา ยังมี
ไม้นิโครตตัน ๑ อันมีที่จิมใกล้หนทางหลวง อันมีริมแม่น้ำอันกว้างเปนที่คนเที่ยวทางมาจูดอัยอยู่ทุกเมื่อบขาด
สายหันแล เถโร หือมหาเถรเจ้า คีเข้าโพสูเข้าไมยริ่มไม้นิโครตตันนั้นหันแล คีมาสันยังเข้าบิณฑิบาทนั้นอยู่หัน
แล ภูยชิตวา คินว่าสันแล้วแห่งพิชชะอันสามช้านั้นแล้ว คีมานั่งอยู่ตามสุขสำราญแห่งตนหันแล เอกมานจะ ผู้
๑ ชื่อว่า ทัฎฐกาพรานป่า อันอยู่ในเมืองสุวรรณพรหมมาอันเปนจันทประเทศเขตบ้านห้วยแลเมืองป่า ส่วนพระ
ยาผู้้นมันคีเทียรยอมโพแสวงหันนืออวางฟานมาขายกินเลี้ยงชีวิตมัน //

ผู้บขาดสายลักจันหันแล มันคีบรูจักแก้วทัง ๓ สักเทือ คีบห่อนได้หันเจ้าภิกขุสังฆะสักเทือแล เพือว่า
บ้านเรือนมันเทืออยู่ในป่าในห้วยในดอยพันแล เอก ทิวสั วเนจาร ยังมีในวันนึ่ง มันคีน้าเอามาอัยนือแห่งแลมธ
ชีเผ็งเข้ามารูจักบัพหนทางได้ ๗ วัน ๗ คินคีมาจอดมาเถิงในเมืองพาราณสีแล้วเอาเข้าโพสูในกลางเมืองพาราณสี
ขายอัยนือแห่งแลชีเผ็งแล้ว คีกระนิงใจว่าคูกจักเมื่อหาบ้านเรือนแห่งคูชะแล ว่าอัน คีไต่ทางคีม่าพบใส่มหาเถร
เจ้าอันยังอยู่ริมไม้นิโครตตันนึ่ง ทิสวา คันมันหันแล้วคีกระนิงในว่าชายผู้้นไปนึ่งตั้งรือชาแล มาชูดหัวหมดแล นุง
ผ้าเหลืองแล มีทังหม้อเงินหม้อคำสนนึ่งชานอ คีบห่อนหันสักเทือแล มันเปนชาวอะสังแล มาเปนสนนึ่ง มา คูกัก
ถามคูกูที่รูจักบานแห่งมันเทือะ หือรูจักชื่อมันมันลูกแต่ที่โตมาอัยอยู่ที่นั่นชา ว่าอันแล้ว ส่วนว่า //

อลกา พรานผู้้น คีเข้าโพสูที่ริมไม้อันมหาเถรเจ้านั่งอยู่หันแล เถโร อันว่า มหาเถรเจ้า ทิสวา คัน
หันแล้ว ทัฎฐกาอัยพรานป่าคีก้าวว่า ตูรา อุบาสก ท่านลูกแต่ที่โตมานี้ชา ท่านอยู่บ้านเมืองที่โตมา อัย
ว่า พรานป่า มันคีก้าวว่า ข้าลูกแต่เมืองสุวรรณพรหมพุนมาแล ข้าคีน้ามาอัยนือเถื่อนกวางฟานอันแห่งแล้ว คี

กระนั้นใจว่าจักพิทพอกเมื่อบ้านเมืองแห่งผู้ข้าแล้วแล ว่าอันแล้ว มั่นค้ำถามมหาเถรเจ้าว่าดังนี้ ตัว อันว่าท่านนี้ ลูกแต่ที่โตมานี้ชา เมื่อท่านอยู่บ้านเมืองใดชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้า กล่าวว่ เราอยู่เมืองกบปิลวัตฤ เราลูกแต่ เมืองพุนมาแล พรานป่าข้าถามแถมว่ ท่านเปนชาวภาสาอันใด มานุ่งผ้าเหลืองชุดหัวหมดสนนนี้อันชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้า กล่าวว่ ดูรา พรานเรานี้เป็นชาวโสมม*//

บวชอยู่ในศาสนาแลฆราวาสอยาวเรือนเสียแล้วแล พระยาเหยย ส่วนว่ ภัฏฐกาพรานป่าได้ยินแล้ว ค้ข้า ถามแถมว่ ท่านมีนามกรชื่อว่าสันใดชา มีอายุได้เท่าใดชา เถโร อันว่ มหาเถรเจ้าว่าเรานี้มีอายุได้ ๔๐ ปลีนี้แล เรานี้มีนามกรชื่อว่า มหากัจจายนะเถระ เปนลูกสิกข์แห่งพระพุทธเจ้าแลอุบาสกเถย คั้นมันได้ยั้งแล้ว ค้ข้าถาม ไพพายหน้าแถมว่ ตัว อันว่ ท่านเปนลูกสิกข์พระพุทธเจ้านี้นุ่งผ้าเหลืองชุดหัวหมดเถอนี้จักเยีชะเปนสันใดชา ท่านจักประโยชน์ชะด้วยเถียงใดชา ท่านค้บกะทำไรนากินเหมือนดังตูข้านี้ชา เถโร อันว่ มหาเถรเจ้าอันจักบอก หื้อปูพรานค้กล่าวว่เราอันเปนลูกสิกข์พระพุทธเจ้านี้ ค้เทียบยอมไกลจากทุกในโลกนี้แล เราค้บเยีชะไรไสนา การสังสัคเพื่อเหมือนดังท่านแล เราค้สันแต่เวลาเดียวบ่ตายแล กายาจิรวร //

อันว่ ผ้านุ่งผ้าทรง เราค้บ่นุงบ่ท่มหลายผิวหลายสีเหมือนดังพุนแล เราค้บ่นุงผ้าย้อมผาดองค์เดียวแล อันว่ การแสวงหากินแห่งเราค้มีแต่บาดลูกนี้ คั้นรุ่งเช้าค้จระเคินหาบิณฑบาตเข้ามาสันทุกวันบ่ขาดแล พราน เหยย อันว่ ปุคคละผู้ใดได้เปนลูกสิกข์พระพุทธเจ้านี้ค้เทียบยอมกะทำเมตตาทาภาวนาอยู่ใจๆ ประรณนาเอา นิพพานธัมม์เจ้าหื้อดับเสีย ยังทุกข์ทั้งมวรเท่าเอาโองาที่คำสอนแห่งพระพุทธเจ้ามาเปนที่เพ็งสิ่งเดียวแล อุบาสกเถย ต่ สุตวา หตถกา พรานป่าผู้ันได้ยั้งแล้ว อันมหาเถรเจ้าหากบอกหื้อแก่ตนแล้วค้ข้าถามไพพาย หน้าแถมว่ อันว่ พระพุทธเจ้าอันเปนครุทามันนอยุ่ที่ใดชา บ้านเมืองแห่งท่านชื่อสันใดชา พ่อแม่แห่งท่านชื่อ ว่าสันใดชา ลูกเมียท่านมีคา ญาติการุณสากระกุลท่านเปนเชื้อชาติภาสา //

อันใดชา พระพุทธเจ้าค้ทำการสันไตร้วาบ่เยีชะไรไสนากินอันชา ท่านนุ่งผ้าเหลืองชุดหัวเหมือนท่าน อันชา ต่ สุตวา มหาเถโร อันว่ มหาเถรเจ้าคั้นได้ยั้งแล้วยังคำพรานหากถามตนดังอัน ค้กล่าวว่ ดูรา อุบาสก เหยย กรียาอันท่านบ่จมาถามสนนนี้ค้บุนตีโคร่หัวเสียแท้แลนา กรียาอันคนบรู้เข้าใจค้เปนสนนนี้แท้แล ว่าอันแล้ว ค้ บอкупพรานป่าจัก ดูรา อุบาสกเถย พระพุทธเจ้านั้นท่านค้อยู่ในเมืองกบปิลวัตฤพุนแล พ่อแม่แห่ง พระพุทธเจ้านั้นชื่อว่า พระยาสรีสุทโธธนะ แม่แห่งพระพุทธเจ้านั้นชื่อว่านางสรีมหามายาแล ตนแห่ง พระพุทธเจ้านั้นค้บ่นุงผ้าเหลืองแล ชุดหัวหมดเหมือนเรานี้แล ปางเมื่อท่านได้มาบวชเปนพระเจ้าชื่อว่า สิทธิถะ ว่าอันแล เมียแห่งท่านมีนามกรชื่อว่า นางยโสธรานิพพานแล //

ลูกแห่งท่านชื่อว่า ราหุลเถร แล อันว่ ฟีน้องวงสากระกุลแห่งพระพุทธเจ้านั้นค้เปนชาวสาทยะเปน ชาติเชื้อขัตติยะอันท่านเปนช้าวพระยามหากะสิตรเสีงชุนคนแล อุบาสกเถย ปางเมื่ออายุพระพุทธเจ้าเรานี้ได้ ๒๙ ปลีท่านค้หนีจากสงสารค้หนีจากอันเกล้าคำชราแล เปนพยาธิเจ็บปวดร้อนทุกขเวทนานี้ ท่านจึงหนี ไพบวชได้ตรัสประัญญาสัพพัญญูเปนพระเจ้าตราบโลกผตถกาแลนา พรานเหยย อันว่ ตนแห่งพระพุทธเจ้านั้นมี

ลักษณะอันเลางามล้วนล้วนควรพำเพ็งเต็มไฟด้วยทวตึงสาลักษณ์ปริสสะ ๓๒ แล กะทำตนอยู่ในพรหมจริยา
กัมมทั้ง ๔ อันหมดใสจากมลละมนทินแลกลีสพันปลาย ๕ ร้อยแล ตรัสรู้ยังธัมเมยะทั้ง ๕ จึงได้ชื่อว่า สัมมาสัม
พุทโธ เปนพระพุทธเจ้าว่าอันแล อุบาสกเหย ต่สุตวา หตถกา //

ส่วนว่า ปุพฺพรานได้ยินยังคำมหาเถรเจ้าหากบอกกล่าวเท่านั้นแล้ว คีสาธการใส่เกล้าแล ปุจฉะ สันโต
อห มั่นคืข้าถามไพพายหน้าว่า ภนเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า พระพุทธเจ้าตั้งศาสนาไว้ว่าอัน ในศาสนานั้นยังเป
นหลักฐานนั้นชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ตูรา อุบาสก อันว่า สาสนานั้นมีแก้วทั้ง ๓ เปนหลักแล อุบาสกเหย
เมื่อนั้น หตถกาพฺรณข้าถามไพพายหน้าแล้วว่ ภนเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า แก้วทั้ง ๓ นั้นเปนสันโตชว มั่นเชื่อได้
ว่า เปนแก้วทั้ง ๓ นั้นชา เมื่อนั้น มหาเถรจึงกล่าวว่ อุบาสก อันว่า แก้วทั้ง ๓ คีว่ พระพุทธเจ้า ๑ พระธัม
มเจ้า ๑ พระสังฆเจ้า ๑ เท่านั้นแล เปนแก้วทั้ง ๓ แล อุบาสกเหย หฏฐกา ส่วนว่า ปุพฺพรานข้าถามไพพายหน้าแล
ว่ ภนเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า พระธัมมเจ้านั้นท่านลุกโหนมาอยู่หั้นชา บ้านเมืองท่วนมีโหนชา เมื่อนั้น มหา //

เถรเจ้ากล่าวว่ อันว่า พระธัมมนั้นคืปลุกทีโดมา คีเปนโอวาทคำสอนสัจจนของพระพุทธเจ้านั้นแล ส่วน
ว่า ปุพฺพรานได้ยินแล้ว คีข้าถามไพพยามแล้วว่ ภนเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า พระสังฆเจ้านั้นท่านลุกแต่ทีโหนมาชา
บ้านเมืองของท่านมีทีโหนชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ตูรา อุบาสกเหย อันว่า พระสังฆะนั้น คีว่อาหุมทีเขา
บวชแล้วปฏิบัติชอบโอวาทของพระพุทธเจ้านั้นแล เปนพระสังฆนั้นแล อุบาสกเหย ต่ สุตวา ส่วนว่า ปุพฺพรานคั้น
มันได้ยินแล้วคืข้าถามไพพายหน้าแลแล้ว ปุจฉนโต มั่นคืกล่าวว่ ภนเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า พระธัมมนั้น
เปนคำสั่งสอนมันสอนเชื่อโตชา เถโร อันว่า มหาเถรเจ้า สุตวา ได้ยินแล้วอันพฺรณหากถามตนคืกล่าวว่ ตูรา
อุบาสก อันว่าพระธัมมเปนคำสั่งสอนบ่ทีโอคคในบาปกัมม บ่ทีอคนทั้งหลายกะทำอันเปนบาปแล เทียรยอมพิก
พักรักสาผู้อื่นฟังธัมมแลปฏิบัติปู //

ชาย่อมหื้ออุทฺตมิจำนริฎโปทางสุดติ คมนะ คืบ่ท่อนว่าจักไฟตกในบาปกัมมอันร้ายสักเทื่อแล อุบาสก
เหย อุปป สันโต มห อันข้าถามไพพายหน้าแลแล้วว่ ภนเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า พระธัมมสั่งสอนบ่ทีอกะทำผิด
อันเปนบาปนั้น บ่ทีอกะทำเปนสันได้นั้นชา มหาเถรเจ้าคืกล่าวว่ ตูรา อุบาสก อันว่า บ่ทีอกะทำผิดทีอรักสา
ตัวตนตีนมืออย่าได้ไพหุยก่าอันผิดคำสั่งสอน อย่าได้ไพกะทำทีอันเปนบาปแล ทีอรักสาปากอย่าไพกล่าวอันคำ
อันเปนบาปเปนโทษแล อันว่า หัวใจอย่าได้คืดใจอันเปนบาปเปนโทษแล พระธัมมสั่งสอนสันนี้แล อุบาสกเหย
ส่วนปุพฺพรานปา คั้นมันได้ยินแล้วคืปุจฉถามว่า ภนเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า รักสาเนื้อตัวตีนมืออย่าได้หุยก่า
อันเปนบาปเปนโทษ หุยก่าอะสังนั้นชา มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ตูรา พฺรณคีว่อย่าได้ลักของท่าน ๑ อย่าข้า
สัตต ๑ อย่าบิเบียนทีอสัตตแลคนได้ถึงทุกข ๑ ทีอรักสาตีนมืออย่างนี้แล ทีอรักสายงสบปากนั้น คีว่ //

อย่าได้กล่าวคำอันหิกหยาบ คีว่ถามข้าพินแห่ง ๑ อย่ากล่าวคำจรัยท่านผู้อื่นได้ฟังทีอเสียประโยชน์
ชนะ ๑ อย่าอู้ฟูสนส่อหื้อท่านผิดกัน ๑ อย่ามักปากบอน ๑ ทีอรักสาสบปากนี้แล อันว่า ทีอรักสาใจนั้น คีว่
อย่ามีใจคืดไพลภเอายังเข้าของแห่งท่าน อย่าคืดปลุกเวรหมายหมั้นแก่ท่านชะแล อย่าถ้อยยังมิฉฉาปฏิณณินผิด

นั่น มาเป็นหลักฐานซะแล อุบาสกเหี้ย อันว่าหื้อรักสาตัวตนใจแลปากนี้คึบเรียกว่าวจิกัมม มโนกัมมแล้วอัน
อุบาสกเหี้ย หักฐะพรานป่าผู้้น้ำข้าถามไพพายหน้าแลแล้วว่า ภาณเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า สรณาคมนั้นมันเป็น
อันใดชา มหาเถรเจ้ากล่าววว่า สรณาคมนั้นคือว่า พุทธ สรณ คจฉามิ ธรรม สรณ คจฉามิ สังฆ สรณ คจฉามิ ตั้ง
นี้แล สรณา คมนะ ทั้ง ๓ แล ปุคคละผู้ใดได้ถือเอาพระพุทเจ้า พระธัมมเจ้า พระสังฆเจ้า เป็นที่พึ่งอยู่ใจๆ แล
เรียกว่าปุคคละผู้้น้ำ //

ได้ถึงสรณาคมนะทั้ง ๓ แล อุบาสกเหี้ย ส่วนว่า หักฐะพรานข้าถามว่า ภาณเต ข้าแห่งเจ้าคุณอันว่าสีล ๕
นั้นมันเป็นใดชา ว่าเปนสันใดว่าเปนสีล ๕ อันชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าววว่า ดูรา อุบาสกเหี้ย อันว่าสีล ๕ นั้น
คือว่า เปนลัวะเปนขร่าวเปนเขียนขร่าวหมาสัดตังหลาย บ่หื้อลวงล้ากะทำผิดอันเปนกัมมเปนกรรมเปนบาปอัน
หนักหยาบนั้นแล จึงได้ชื่อว่า สีล ๕ ตั้งนี้แล ชื่อว่า ปานา อทินนา กาเม มุสา สุรา ตั้งนี้แล ปานานั้นอย่าได้
หิงสาข้าสัดตังตัวไทยน้อย อทินนาอย่าได้ลักเอาของแห่งท่าน กาเมอย่าได้ลักเหล่านชู้สุเมียท่าน มุสาวาทา อย่าได้
กล่าวคำอันบ่มี คือว่าจุล่ายท่านซะแล อย่ามกัอุอวดด้วยข้าวของตัวอันบ่มีที่บ่รู้ บ่ห็นว่าห็นนั้นแล สุราเมนั้น
อย่าได้กินของอันขึ้นอันเมาถ้าได้กินของอันเมาสุราแล้ว คีพาหื้อจิตใจ หื้อฟังชานไฟในอารมณังหลาย บรูจัก
อันร้ายอันดีนั้นเท่านี้ //

เปนสีล ๕ แล อุบาสกเหี้ย ปุจฉนโต อห ส่วนว่า ปุพพรานด้วยอันความสังกาบ่เสียง คีข้าถามไพพาย
หน้าแลแล้วว่า ภาณเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า บาปนั้นมันเป็นอะใดชา มหาเถรเจ้ากล่าววว่า บาปนั้นปุคคละผู้ใดกะทำ
ผิดแล้วตายไฟตกนารกทรงทุกขเวทนาอยู่เมินตามโทษแห่งตนแล อุบาสกเหี้ย หักฐะพรานมันได้ยินแล้วข้า
ถามไพพายหน้าแลแล้วว่า ภาณเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า กัมมเวรนั้น มันเปนตัวเชื่อใดชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้าอันจัก
บอกหื้อปุพพรานผู้บ่เข้าใจคักกล่าววว่า ดูรา อุบาสกเหี้ย อันว่า กัมมเวรนั้นมันยอมตอบส้ายใช้แทนพันกันไพมา
อุปมาเปดตั้งคนทั้งหลายเปมหนึ่งเปนสินกัน แม่นว่าบ่ได้ใช้แทนกันแต่ตั้งอัน ตายแล้วเกิด เกิดแล้วตาย หมั้น
ชาติแสนชาติ คีบ่พันพันเสียกันแล โส ปุคคโล อันว่า ปุคคละผู้ใดกะทำความผิด คือว่า ข้าสัดตังลักของท่าน
เหล่านชู้สุเมียท่าน //

เสียดังจะ มุสาวาทา อย่าได้จุล่ายสนส่อ สุราอาราเสพตี้มของขึ้นเมามีเหล่าแลอยาเมาเปดต้นแล
อย่าบ่เปนท่านผู้อื่นหื้อได้ถึงทุกข์ คันเที่ยงตายจักได้ไฟตกนารก คันพันออกมาแล้วคิได้มาเกิดเปนสัตตริสาน
ตัวน้อยตัวไทยแล ได้มาเกิดเปนช้างมล้างัวควาย หื้อคนทั้งหลายได้ใช้สับกินแล เกิดมาเปนคนแข่งหักขาหักตา
บอดตาซุม หูหนวก ดั่งตัน ชีตอดชีไม้ ฝีกะฝิสือฝิโหงแล เปนเปลี่ยเปนพยาธิอันบรูห้ายสากเทื่อนั้น คนทั้ง
หลายเปนพยาธินั้นแล เปนบาปเปนกัมมเวรแล อุบาสกเหี้ย ต่ สุตวา หักฐะพราน ส่วนว่า ปุพพราน คันมันได้ยินแล้ว
คิข้าถามไพพายหน้าแลแล้วว่า ภาณเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า หม้อนารกไฟเปนเจ้า ปุคคละผู้ใดไฟส้างไว้ห็นชา
ไฟเปนเจ้ามันชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าววว่า ดูรา อุบาสกเหี้ย อันว่าหม้อนารกนั้นบ่ใช่ไฟแต่แต่งแปลงก่อส้างไว้
ห็นแล มันหาก //

เกิดมาด้วยบาปกรรมแห่งคนทั้งหลาย อุบาสกเหี้ย ว่าอันแล้ว ข้าถามไพพายหน้าแถมแล้วว่า อันว่า หม่อนารกหั้นมันมีที่ใดชา ไพรักสาผ่อคอยมันชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้า กล่าวว่ หม่อนารกนั้นมิได้ชุมพูทวีปนอก ขอบจักรวาลพุนแล มีพระยายมและยมบาลเปนผู้รักสาผ่อคอยแลอยู่หั้นแล อุบาสกเหี้ย ว่าอันแล้ว ปุจฉนโต อาหะ อันคำสังกัปเสี่ยก็ข้าถามไพพายหน้าแถมว่า ถ้าผู้ใดได้ไพตกนารกทุกข์แลสุขทั้งมวรบ่ควรยั้งชาใดชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ตูรา อุบาสกเหี้ย กรียาอันได้ตกนารกเทียรยอมได้ทรงทุกข์ลำบากเหลือใจด้วย เปียวไพมาเผาไหม้อยู่ทุกวันบ่ขาด เปนทุกข์ด้วยอันกันเข้าอยากน้ำ อยู่ชวัน มีเหล็กแดงหากเปนอาหารแห่ง สัตต์นารกแลจกหาความสุขเท่าฝูงงรุสึคี่หาบได้แล อุบาสกเหี้ย ลางที่อันเอยนก็เอยนล้าเหลือคะด้วงเสี่ยถัน อันว่าจัก //

เอาหินผาเข้าใส่ยามเดียวคี่ลวดเปนขระจวรไพพะแล ส่วนหุฎฐกาพรานป่าไต้ยินคี่ข้าถามไพพายหน้าว่า ภนเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า ปุคคละผู้ใดได้กะทำผิดเปนบาปตายไฟแลว หลีกเงินมได้ขทางหม่อนารกได้บ่ได้ชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ตูรา พราน อันว่ากรียาอันได้กะทำผิดเสียแลวจักเงินจากหม่อนารกนั้นคี่บ่หอนได้ สักเทื่อแล คือว่าบาปกรรมอันกะทำผิดนั้นหากมีตมัวกว่ากุมหัวใจหื้อมีจิตใจไหวใครไพทางนั้น อุปมาเปนดั่งแมง เฝ็งแลต่อแดนแมงมายทั้งหลาย อันท่านหากดั่งไฟไ่ว้ที่จิมใกล้แลวคี่พากันบินเข้าไฟสู่กองไฟไหม้ตายเสี่ยนั้นแลว อุปมาอันเปนดั่งอันแล คันผู้ใดใครเว้นจากหม่อนารก คี่ควรรเงินเสียเมื่อจิตใจยัง คือว่า หื้อรักสาเนื้อตัวตนมือสบ ปากจิตใจ อย่ากะทำอันเปนบาป อันว่า วจิกัมม มโนกัมม กายกัมมนั้นเทื่อหื้อรักสาเสีย หื้อรักสาเสีย สัสสะ //

เมื่อตายเทื่อ ผู้ใดกะทำผิดเสียแลว คัดใจจักเว้นบาปนัน คีบได้สักเทื่อแล อุบาสกเหี้ย เปนชายผู้ ๑ กะทำผิดคือเปนโทสเทียรยอมไฟแสงหาชาคน เอาข้าวของเงินคำท่านอยู่บ่ขาด ยังมีในวันนิง พระยาพิมพิสาร ใช้พวกชาคนจับยับเอามาไ้แล้วคี่มาใส่ทนต์กัมม คือเอามาเสี่ยบเสี่ยปลายไม้เหลี่ยมเสี่ยบด้วยข้างซ้ายผดออก ข้างขวา เปนทุกขเวทนาลำบากเหลือใจลวดตายไฟวันนั้นแล แม่นว่า ขอเพินคี่บ่ปล่อยได้เพื่อว่ามันได้กะทำผิด แลว เมื่อมันยังบ่เปนเหตุเทื่อไผสอนคี่บ่ฟังคำแล อุบาสกเหี้ย หุฎฐ วเน ชรา อันว่าพรานผู้ันมันไต้ยินยังคำ มหาเถรเจ้า หักบ่สนันนั้นแล คี่สาธการใส่เกล้าว่า สาธ สาธ ว่าอัน หั้นแล ปุจฉนโต อห อันจักถามไพพายหน้า แถมแล้ว คี่กล่าวว่ ภนเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า คนทั้งหลาย ที่บ่ได้กะทำบาปคี่บ่ได้ไพตกนารก เทียรยอมรักสาตัว ตีนมือสบปากจิตใจบ่หื้อเปนโทสสัน //

นี้เรียกว่เปนเชื้อใดชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ กรียาอันได้รักสาจิตใจบ่หื้อได้เปนโทสนี้คี่เรียกว่ ปุคคละผู้มีบุญแล พรานเหิน ส่วนว่าปุพรานคี่ข้าถามไพพายหน้าแถมแล้วว่า ภนเต ข้าแห่งเจ้าคุณ อันว่า บุญนั้น มันเปนเชื้อใดชาว่าเปนบุญแล ว่าอัน เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ตูรา อุบาสกเหี้ยอันว่าบุญนั้น คือว่า มีความ สุขสบายมากนิก ปริบุญณณะ เทียรยอมประกอบด้วยข้าวของสมบัติในเมืองคนนี้แล บ่หอนว่าจักได้ทุกข์สัก เทื่อ คีบ่หอนว่าจักได้เจ็บปวดเปนพยาอิอันร้ายลำบากสักเทื่อ เกิดมาเปนคนภาวะอันใดคี่เทียรยอมมีรูปโสมนม

พรณวันณะอันงามล้วนถ้วนทุกอย่างดีแล เปนที่รักแก่คนทั้งหลายแล มีอายุจักหมั้นยืนยาวแล มีตาดีแจ่งดี มีหูดี ได้ยินแจ่ง มีเกสาผมคืบหงอก มีเขี้ยวค้ำหมั้นคุดดี มีหัวเขาคืบเจ็บปวด มีหลังคืบโค้ง มีอหยาปลทั้ง ๔ คือ //

นอนอนยีนเที่ยวโพงมา คีเสมอกันแล ค้นว่าได้สั่งสมพารมาหลายถ้านแท้ คีจักได้ถึงโสดาสกิทาธา เอ นาคา อรหันต แล้วคีจักได้ขึ้นสู่นิพพานอันเปนทางสุขยิ่งกว่าสุขทั้งมวรนันชะแล อุบาสกเหย อันว่า บุญ นี้คี่ เปนดังกล่าวมานี้แล ต่ สุตวา หัตถกาพรานป่า ซ้ำถามไพพายหน้าแถมว่า ภานเต ภาควา ข้าแห่งเจ้าคู คนผู้ใดได้ กะทำบุญแล้ว ค้นว่าตายแล้ว คีได้เมื่อเกิดขึ้นฟ้า้นพ้อยจักขึ้นไพทางโตชา หนทางขึ้นฟ้าข้าคืบได้หันสักเทื่อแล เมื่อนั้น พระมหาเถรเจ้ากล่าวว่ ดูรา อุบาสกเหย อันว่าหนทางขึ้นฟ้า้นมันคืบมีทางโตแล เท้าที่อุทานรักสา สีลฟังธัมม์เปนนิจการบ่ขาด ค้นมล้างปัญญาขันธะทั้ง ๕ จรณาวิถิจิต หากกระนิงสอดตลอดขึ้นได้มาเหมือนดัง ท่าน จักคิดไพอยู่ย้าวเรือนแห่งตนนี้แล้ว อุบาสกเหย เมื่อนั้น หัตถกา //

พรานได้ยินแล้ว คีซ้ำถามไพพายหน้าแถมว่า ลูกแต่เมืองคนเรานี้ไพเพลิงขึ้นฟ้า้นสูงเท่าโตชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ดูรา อุบาสกเหย อันว่า เมืองฟ้า้นสูงมากนักละ สูงคีมีฐานว่าจักเอาหินคะด้างลงมา เมืองคนเรานี้ ได้ ๘ ปลีจึงมารอดเมืองคนเรานี้ อุบาสกเหย ต่ สุตวา ปูพรานซ้ำถามไพพายหน้าแถมว่า ภานเต ข้าแห่งเจ้าคู อันว่า เมืองฟ้า้น มีคีชั้นซาไฟสว่างไว้หันชา มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ดูรา อุบาสกเหย อันว่าชั้นฟ้า้นมี หกชั้น กุสละบุญกัมม์แห่งคนทั้งหลาย ไพแต่งแปลงไว้หัน อุบาสกเหย เมื่อนั้น พรานอันมีความสังกาศภัยคี่ กล่าวว่ สาธุ สาธุ แล้วปุจฉาถามไพพายหน้าแถมว่า ภานเต ข้าแห่งเจ้าคู อันว่า เมืองฟ้า้นจักว่ามีแผ่นดินอยู่ แลมหา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ดูรา พราน อันว่า ชั้นฟ้า //

นั้นบมีแผ่นดินเท้าเปนอากาศอันเปลว อุบาสกเหย เมื่อนั้น ปูพรานซ้ำถามไพพายหน้าว่า ข้าแห่งเจ้าคู อันว่าชั้นฟ้าแผ่นดินนั้น เทวบุตรต์เทวดาทั้งหลาย อยู่ย้อยยอายุโตชา เทวบุตรต์เทวดาทั้งหลายยังบ่ขี้บ่เยี่ยวตกลง มาใส่หัวคนทั้งหลายนี้พร่องชาว่าอัน เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ดูรา อุบาสกเหย อันว่าเมืองฟ้า้นบมี แผ่นดิน คีของทิพพ์แล เทวตโย อันว่า เทวดา เทวบุตรต์คี่เทียรยอมอยู่ปราสาทอันเปนทิพพ์นั้น พระยาคีอยู่ ปราสาทอันเปนทิพพ์เทียรอยู่อากาศสนั่นแล เทวบุตรต์แลเทวดาพระยาอินท์พระยาพรหมทั้งหลาย คีบ่ท่อนว่า จักมีขี้มีย่อมเหมือนมนุสโลกคนเรานี้ คีหาบ่ได้แล เทียรยอมหมดจากมลมุนทินหมดจากขี้แลเยี่ยวมาตราว่า เทื่อแลโคสิ คีบ่ได้แล เทวบุตรต์เทวดาทั้งหลายกินเข้าน้ำโภชนะอาหารคี่เปนทิพพ์ทรง //

เสื่อผ้าคี่เปนทิพพ์ทุกอันชะแล อันว่าเครื่องนุ่งคร้วทรงแล้ว บัรโชติเนื้อตนเขาทั้งหลายคีบ่ท่อนจัก หม่นหมองสัทธิเทื่อแล เทียรยอมมีรัสสมิเรือเรืองงามทุกบ่ขาดสายแล อุบาสกเหย ต่ สุตวา หัตถกา สคฺ โลกํ สวีร อันว่า หัตถกา ปูพรานได้ยินแล้วคีซ้ำถามไพพายหน้าแถมแล้วว่ อันว่า ล้าชั้นฟ้าทั้ง ๖ นั้นขึ้นไพแถมเปน บ้านเรือนสังชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ดูรา อุบาสกเหย ล้าชั้นฟ้าทั้งหกนั้นขึ้นไพเปนเมืองพรหมทั้ง ๔ แล อุบาสกเหย ส่วนปูพรานได้ยินแล้วคีซ้ำถามไพพายหน้าแถมว่า ภานเต ข้าแห่งเจ้าคู อันว่า ล้าชั้นพรหมทั้ง ๔ นั้น ขึ้นไพเปนเมืองสังชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ดูรา อุบาสกเหย ล้าชั้นพรหมขึ้นไพเปนชั้นรูปพรหมแล ล้า

ชั้นนั้นไฟไม่มีเมืองสังแล้วแล อุบาสกเหย หากเปนอากาศเปล่าบดายแล หัตถกา พรานข้าถามไฟถามว่า ฆนเต ข้าแห่งเจ้าคู อันว่า เมืองฟ้าแลเมืองพรหมนั้นมันม่วนสุขเชื่อใดชา //

หรือ ว่าอันชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ดูรา อุบาสกเหย อันว่าชั้นฟ้าทั้ง ๖ เทียรยอมจำเริญไฟด้วยตุรินนตรีแลตติสตีไปส่งเสพตามอันม่วนเหลันอันเปนสุข อันเครื่องของอันทิพพนั้นช้วนชุตินแล เทียรยอมได้เสวโยภชนะอาหารอันเปนทิพพชู้อันแล พรหมทั้งหลายมีพระยาอินทา อินทาทิราชาปัตติเปนใหญ่แก่เทวดาทังหลายแล อัญฐโร อันว่า พยาริทั้งหลาย คือว่าเจ็บหัวแลปวดท้องเหน็ดเหนื่อยเมื่อยตนเมื่อยคิงมีสั๊กคาบกาละนิต ๑ ค้หาบได้ แก่เทวบุตรเทวดา อินทา พรหม ทังหลายแล เทียรยอมมีอายุยืนยาวมากนั๊กแล คั้นว่าจักเส็งอายุค้หากบ่ล้าบาคด้วยสันใดแล อุปมาเปนตั้งเราห่อควันไฟแล้วเอาเทพอั้นแล อุบาสกเหย อันว่าชั้นพรหมทัง ๙ นั้นหากแควนสุขม่วนชู้อันแลกว่าชั้นฟ้าแล อุบาสกเหย สค้โลก ก่ล่าวยังชั้นฟ้าทั้ง ๖ ชั้นพรหมหื้อปูพรานได้ยินแล้ว ค้ปุจฉาถามไฟ //

พายหน้าถามว่า ฆนเต ข้าแห่งเจ้าคู อันว่าชั้นฟ้าแล เมืองชมพูนันอันใดจักประเส็งเหลืออันใดนนั้นชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ประเส็งยิ่งกว่าชั้นฟ้าชั้นพรหมทังมวร กิริยาอันปุกละทังหลายได้อยู่ชั้นฟ้าเปนอินเปนพรหมเปนเทวบุตรเทวดา กะทำบุญรึกาสีลในเมืองคนแล ในเมืองชมพูทีปเรานี้ชู้คนแล จึงได้จักเมื่อเกิดชั้นฟ้าตาย อห ส่วน หัตถกา พรานป่าได้ยินแล้วค้กล่าวว่ สารุสาธู ตีแล ถามไฟพายหน้าถามว่า นิพพานเจ้านั้นมีทีใดชา รู้ว่ามีทังบนแลทังลุ่มอันชา มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ดูรา อุบาสกเหย คนทังหลายที่อยู่ในเมืองนิพพานนั้น เทียรยอมประกอบไฟด้วยสุข มีอายุยืน หาทีสุดบ่ได้ ค้บ่ห่อนว่าจักตายสั๊กเทื่อแล อันว่า ความคังแค้นร้องให้แลทุกขใจค้บ่หอนมีสั๊กเทื่อ อันมาเครื่องบวรโค...(ซำรุด) จักได้เปนพยาริตังอัน จึงได้ชื้อว่า นิพพาน ปรม สุข เพื่ออันแล อุบาสกเหย หัตถกาพรานป่าข้าถามไฟพายหน้าถามว่า ฆนเต ข้าแห่งเจ้าคู อันว่าคำอันท่านกล่าวว่ชมพูทีปประเส็งกว่าชั้นฟ้าแล มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ดูราอุบาสกเหย คนทังหลายอยู่ในเมืองชมพูทีปนี้ เทียรยอมพลันเกิดพลันตายเจ็บไข้ได้พยาริมากนั๊กแลมีอายุค้บ่ยีน// (ซำรุด)

นนั้นชา เมื่อนั้น มหาเถรเจ้า กล่าวว่ ดูรา อุบาสกเหย อุปมาเปนตั้งพิชชะเข้ากล้าถ้วางทังหลาย ปลุกยังดินจึงจักเป็นดินเปนกอแล จึงจักเปนหน่วยคนทังหลายค้ยอมกินแล บัรโคคแต่หน่วยพิชชะเข้ากล้าถ้วางสิ่งเดียวตาม บ่ใช้ว่าจักกินแผ่นดินแล ท่านเหย ส่วนว่า หัตถกาพรานป่า คั้นมันได้ยินแล้วค้ข้าถามไฟพายหน้าถามว่า ฆนเต ข้าแห่งเจ้าคู เปนตั้งผู้ข้านี้ค้ใครเมื่อเกิดแลนิพพานผู้ข่าจักกะทำสันใดได้ไฟเกิดนนั้นชา เถโร อันว่า มหาเถรเจ้าตนมีความกรุณาหมู่สัตว์โลกทังหลาย จึงจักกล่าวว่ ดูราอุบาสกเหย คั้นว่าท่านยังมีใจใครไฟเกิดในเมืองฟ้าแล นิพพานแท้ตั้งอัน หื้อรักสาสีลกินทาน เมตตาทาวนา ไฟใจๆ เปนดังกล่าวแล แต่พายหลังหื้อรักสาสีลแลอินทรีทัง ๖ คือว่า จักชุดา หู ปาก ดั่ง จิตใจ ตนตัว ตีนมือแท้เทื่อ //

ค้จักได้รอดได้เล็งตั้งคำกระนิงใจแห่งท่านบ่อย่าชะแล อุบาสกเหย เมื่อนั้น หัตถกา พรานได้ยินแล้ว ค้สารุการ ด้วยคำว่อันแล้ว ค้ถามไฟพายหน้าถามว่า ฆนเต ข้าแห่งเจ้าคู อันว่า เคล้าสีลนั้นมิก้อชา คำว่ามีตน

ชา อันใดเปนเกล้าสี่ล้น เมื่อนั้น มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ตูรา อุบาสกเหย อันว่าเกล้าสี่ล้นคือว่า ชนติ ความ
อดทนใจไว้ได้นั้นแล เกล้าสี่ล้นจะ ๑ เปนเกล้าสี่ล้น คั้นว่ามีสี่ล้นมีความอดดีก็มีสี่ล้นแล้วแล อุบาสกเหย ปุจฉนโต
อาหะ อันว่า จักถามไพพายหน้าแถมแล้ว ปุพรานคักกล่าวว่ ฆนเต ข้าแห่งเจ้าคู้ อันว่าเกล้าแห่งธัมม้นั้นเปนอัน
ใดชา มหาเถรเจ้ากล่าวว่ เกล้าแห่งธัมม้นั้น คือว่า ความกล่าวบาปแล กรียาอันมีความสะคั่งตงใจกลัวบาปแล
มีใจละอายต่อบาปนี้จึงจักได้ชื่อว่า เกล้าธัมม์ทั้งมวเรแล อุบาสกเหย เมื่อนั้น ปุพรานข้า //

ถามไพพายหน้าแถมว่า ข้าแห่งเจ้าคู้ บาปนั้นเปนอันใดชามหาเถรเจ้ากล่าวว่ ตูรา อุบาสกเหย อันว่า
เกล้าบาปนั้น คือว่า ความโขดเคียด ๑ หลงหลงบรูจักดีแลร้าย ๑ แล ๓ ประการนี้เปนเกล้าแห่งบาปแล
อุบาสกเหย หัตถกา ส่วนพรานผู้นั้นข้าถามไพพายหน้าแถมว่า ฆนเต ข้าแห่งเจ้าคู้ อันว่า เกล้าแห่งบุญนั้นเปน
อันใดชา มหาเถรเจ้ากล่าวว่ ตูรา อุบาสกเหย อันว่าเกล้าแห่งบุญนั้น คือว่าปมีใจโลภ ๑ ปมีใจโกรธ ๑
ความเคียด ๑ ปมีใจหลงผิดดำ ๑ แล ๓ ประการนี้เปนเกล้าแห่งบุญแล อุบาสกเหย เมื่อนั้น ปุพรานข้าถามไพ
พายหน้าแถมว่าข้าแห่งเจ้าคู้ อันว่า กะทำผิดเปนบาปนั้นมันหนักมันเบาเท่ากัฏชา มหาเถรเจ้า กล่าวว่ ตูรา
หัตถกา อันว่า บาปคี่มีจำพวก ๑ ดาย อันกะทำผิดแล้วเบนโทษแล้วได้ไฟตณนารกหา //

เมื่อจักพันบได้นั้น คือว่า ปุคคละผู้ใดตาพอดีแม่แล มล้างสิ่งพระธัมม์หื้อแตกจากเสียหมู่แล มล้าง
พุทธรูปเจ้าแล ข้าคนหาโทษบได้ได้ข้าข้างเองากะทำทั้งหลายที่กล่าวมานี้เปนบาปอันหนักหาที่สุดบได้แล แม่น
ว่า ตกนารกคี่หาหวางจักพันบได้สักหื้อแล อุบาสกเหย เมื่อนั้น หัตถกาพรานปาได้ยั้งรัสสะธัมม์เทศนาอัน
มหาเถรเจ้าตนชื่อว่า กัจจายนะเถรเจ้า หากเทศนาแต่เกล้าไม้นิโครคี่ลวดได้ถึงโสดาบันฟังเอาน้ำธัมม์คำสอน
แห่งมหาเถรเจ้าแล้วคี่ลวดขอเอามสนาคมนะทั้ง ๓ แล สี่ล ๕ ประการ แต่สำนักมหาเถรเจ้าคี่มาเปนสรณาคมนะ
ทั้ง ๓ แลสี่ล ๕ ประการหื้อแก่หัตถกาพรานปาเสียแล้วมันคี่สั่งอำลามหาเถรเจ้าแล้วคี่พิกพอกเมืองสูเรื้อน
แห่งตน คี่มีวันนั้นแล ส่วนวามหาเถรเจ้า คั้นว่าสั่งสอนแล้ว คี่สระเตจเมื่อสูที่อยู่แห่งตนคี่มีวันนั้นแล ส่วนอันว่า
ปุพรานหัตถกาเมื่อรอดเรื้อนแล้วมันคี่ทอดละเสยยังแหล่งปิ่น คี่บได้แสวงหาขังเนื้อเถื่อนกว้างแถมข้าคี่เล่าแล
เทียรยอมตั้งอยู่ในสี่ล ๕ คือว่า ข้าสัตต์ ลักของท่าน บ่เหล้นขู้สูเมียท่าน บ่เสยสัจจะสุราบ่เสพสวาทสุราเทียว
สงสารไพพายหน้าแถมแล้ว คั้นมล้างปัญจขันระทั้ง ๕ คี่ได้ถึง สคโลก คี่ได้เอาตนขึ้นไฟเกิดห้องขังฟ้าเลิศดุสิตาสุข
ชมชื่นมีอายุได้หมื่นปสิททิพได้ปรากฏชื่อว่า หัตถกาเทวบุตรได้เปนเสนาแห่งพระยาอินทาทิราช อันเปนเจ้า
โฆงสวรรค์ตามบุญสมพารแห่งตนอันได้กตาทิการมาแต่ก่อนคี่มีวันนั้นแล กรียาอันกล่าวขังธัมม์เทศนาอันชื่อว่า ปุ
พรานสังกาปุจฉาคี่แล้วเท่านี้ก่อนแล..//